

9. Giddens A. *Modernity and Self Identity* / A. Giddens // *Self and Society in the Late Modern Age*. – Cambridge, 1991. – 256 p.
10. Hall B. *Global Civil Society: Theorizing a Changing World* // *Convergence*. – 2000. – Vol. 33. Is, 1–2. – P. 10–22.
11. Held D. *Democracy and the Global Order: From the Modern State to Cosmopolitan Governance*. Stanford: Stanford University Press, 1995. – P. 125.
12. Keane J. *Global Civil Society? (Contemporary Political Theory)*. – L. : Cambridge University Press, 2003. – 236 p.
13. Lipschutz R. *Global Civil Society and Global Environmental Governance – The Politics of Nature from Place to Planet* / R. Lipschutz, J. Mayer / Albany, NY: State University of New York Press, 1996. – 262 p.
14. Lipschutz R. *Reconstructing world politics: the emergence of global civil society* // *Millennium*, 1992, – Vol. 21. – № 3. – P. 390–432.
15. Schechter G. M. *Globalization and Civil Society I I The Revival of Civil Society. Global and Comparative Perspectives* / Ed.by Schechter Michael G. – London : MacMillan, 1999. – 295 p.
16. Young O. *Global Governance: Toward a Theory of Decentralized World Order* // *Global Governance: Drawing Insights from the Environmental Experience*, ed. Oran R. Young. – Cambridge, Mass. : MIT Press, 1997. – 341 p.

Надійшла до редколегії 18.04.2016 р.

УДК 354.1/314.1

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ: ПОНЯТТЯ, ПРИНЦИПИ, МОДЕЛІ ТА ПЕРЕДУМОВИ

Коновал В. О.,

*здобувач кафедри інформаційної політики та електронного урядування
Національної академії державного управління при Президентові України,
м. Київ*

Розглянуто сутність та зміст поняття “електронне урядування”. Проаналізовано моделі електронного урядування за типами взаємодії між зацікавленими суб’єктами, визначено місце та роль електронного урядування на місцевому рівні в загальній системі E-government. Окреслено передумови та принципи впровадження електронного урядування на місцевому рівні.

Ключові слова: електронне урядування на місцевому рівні; місцеві органи публічної влади; інформаційно-комп’ютерні технології; передумови впровадження електронного урядування; принципи впровадження електронного урядування.

Konoval V. O.,

Postgraduate student of Information Policy and Electronic Governance Department NAPA, Kyiv

METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF E-GOVERNMENT AT THE LOCAL LEVEL: CONCEPTS, PRINCIPLES, MODELS AND BACKGROUND

The essence and the concept of “e-government”. E-governance model analyzed by type of interaction between stakeholders, the place and role of e-government at the local level in the overall E-government. Outlined the background and principles of implementing e-government at the local level.

Key words: e-government at the local level; local public authorities; information and computer technologies; prerequisites for implementation of e-governance; the principles of implementing e-government.

Електронне урядування є однією з сучасних технологій, на яких базується інформаційне суспільство, та спрямоване на поліпшення життєвого рівня громадян. Використання електронного урядування передусім забезпечує відкритість і прозорість діяльності органів публічної влади, тим самим підвищує довіру громадян до влади, забезпечує більш ефективно і менш витратне адміністрування.

© Коновал В. О., 2016

При цьому слід врахувати, що упровадження системи електронного урядування як нової форми взаємодії влади і суспільства для підвищення якості публічно-управлінських послуг має відбуватися на всіх рівнях ієрархії влади. Особливої уваги заслуговує місцевий рівень організації публічного управління на основі технологій електронного урядування, адже його належне функціонування забезпечує децентралізацію влади, розширення можливостей участі громадян в управлінні державою, реалізацію права населення окремої території самостійно вирішувати питання місцевого значення. Це актуалізує проблему дослідження електронного урядування на місцевому рівні.

Теоретичні основи упровадження системи електронного урядування в державне управління обґрунтовуються окремими вітчизняними науковцями, такими як О. Голобуцький [3], М. Демкова [4], Д. Дубов [5], А. Журавльов [12], В. Єганов [7], І. Клименко [8], П. Клімушин [9], К. Линьов [8], І. Погребняк [11], А. Семенченко [12], В. Шеверда [13], О. Юлдашев [14] та ін. Проте дослідження, присвячені розвитку електронного урядування на місцевому рівні, зокрема щодо його особливостей, залишаються недостатньо розробленими та висвітленими.

Метою статті є визначення особливостей та методологічних підходів до розвитку електронного урядування на місцевому рівні, зокрема категорійно-понятійного апарату, передумов створення та сукупності базових принципів його упровадження.

Електронне урядування як форма організації публічного управління є одним з інструментів розвитку інформаційного суспільства, що забезпечує підвищення ефективності, відкритості та прозорості діяльності органів публічної влади та місцевого самоврядування [1], дієвість якого підтверджується успішним досвідом країн – лідерів із реалізації механізмів електронного урядування. Цей спосіб організації державного управління дозволяє громадянам, бізнесу та некомерційним організаціям звертатися до органів публічної влади у віддалений спосіб та в режимі реального часу, отже суттєво спрощує та підвищує ефективність процесу комунікації між даними суб'єктами.

Визначення сутності “електронного урядування” формулюється фахівцями, виходячи з різних позицій [3], зокрема дослідження змін у суспільстві й окремих його державних структурах, дослідження інструментів реалізації, дослідження технологічних рішень і специфічних програмних продуктів, дослідження економічної ефективності.

Власне термін “електронний уряд” (з англ. E-government) почав активно вживатися наприкінці ХХ ст., через появу нової парадигми використання інформаційно-комп'ютерних технологій (ІКТ) для підвищення ефективності публічного управління. Існує багато трактувань цього терміна. Зокрема, деякі автори [2] акцентують увагу на конкретних діях, таких як використання державного зв'язку для перегляду вакансій при пошуку роботи, надання заяв про пільги через веб-сайт або створення загальних баз даних для декількох відомств. Інші дають більш загальне визначення, відповідно до якого електронний уряд – це автоматизація процесу надання державних послуг [8].

Згідно з визначенням, прийнятим в Європейському Союзі, електронний уряд є застосуванням інформаційних і комунікаційних технологій у державному управлінні в поєднанні з організаційними змінами і новими навичками з метою підвищення якості державних послуг і демократичних процесів, зміцнення підтримки політики держави.

Дослідження європейського й американського підходів до створення електронного уряду дозволяє дійти висновку про їхні особливості: перший засновано на соціальних критеріях і рівні розвитку людського капіталу, другий – на економічних критеріях. Європейський підхід до реалізації електронного уряду надає великого значення політичному потенціалу електронної демократії.

Країни СНД теж дають свої визначення електронного уряду [10] як нової форми організації діяльності органів державної влади, заснованої на широкому застосуванні сучасних ІКТ для підвищення доступності та якості державних послуг, скорочення

термінів надання їх, а також зниження адміністративного навантаження на громадян і організації, що пов'язані з їхнім отриманням.

Отже, незважаючи на різні трактування терміна, у світовій практиці поняття “електронного уряду” ґрунтується на таких принципах, як спрямованість на потреби громадян, економічна ефективність і відкритість для громадського контролю та ініціативи [9, с. 26]. Загалом концепція електронного урядування сформувалася в західних країнах, виходячи з розуміння держави як надавача послуг, де інформаційні технології повинні працювати на інтереси широких верств населення, забезпечуючи надання послуг громадянам і організаціям з боку держави.

Перш за все під поняттям “електронний уряд” потрібно розуміти інноваційну форму публічного управління, що дає можливість широкої взаємодії органів влади, громадських організацій, бізнесу й громадян у процесі керування суспільством на основі взаємозалежних внутрішніх урядових і зовнішніх суспільних інформаційних структур і ефективно діє в умовах інформаційного суспільства. Водночас існує певна неоднозначність у сприйнятті на рівні місцевих органів публічної влади сутності поняття та й самої концепції електронного урядування. Як правило, виникає асоціація лише з державним управлінням, проте електронне урядування покликане включати в себе і місцеву владу. Електронне урядування передбачає функціонування всіх рівнів як єдиної системи під час їхньої електронної взаємодії.

Варто зазначити, що в системі електронного урядування простежується багато типів взаємодій. Зокрема, Zhiyuan Fang [15] визначила вісім моделей електронного уряду залежно від типу взаємодії між зацікавленими сторонами (табл. 1).

Таблиця 1

Моделі електронного урядування за типами взаємодії між зацікавленими суб'єктами

<i>Моделі електронного урядування</i>		<i>Зміст взаємодії</i>
G2C	Уряд – громадянам	Одностороннє надання державних послуг та інформації урядом громадянам
C2G	Громадяни – уряду	Можливість обміну інформацією між громадянами і урядом
G2B	Уряд – бізнесу	Складається з електронних трансакцій, коли уряд надає бізнесу певну інформацію, що їм необхідна для трансакцій з урядом (наприклад, система електронних закупівель)
B2G	Бізнес – уряду	Відноситься до збуту продукції та послуг для уряду, щоб допомогти уряду стати більш ефективним, наприклад шляхом поліпшення системи управління бізнес-процесами та електронних облікових записів (система електронних закупівель є додатком, що полегшує взаємодії як G2B, так і B2G)
G2E	Уряд – працівникам	Складається з ініціатив, що полегшують управління державними службами і формують внутрішній зв'язок з державними службовцями
G2G	Уряд – уряду	Дає можливість онлайн-комунікацій і обміну інформацією між державними установами в рамках комплексних баз даних
G2N	Уряд – некомерційним організаціям	Уряд надає інформацію некомерційним організаціям, політичним партіям і громадським організаціям
N2G	Некомерційні організації – уряду	Надає можливість обміну інформацією та зв'язку між урядом і некомерційними організаціями, політичними партіями та громадськими організаціями

Таким чином, можна стверджувати, що електронне урядування включає два типи партнерства: на державному й місцевому рівнях (рис. 1), та віддзеркалює вісім типів описаних вище взаємодій.

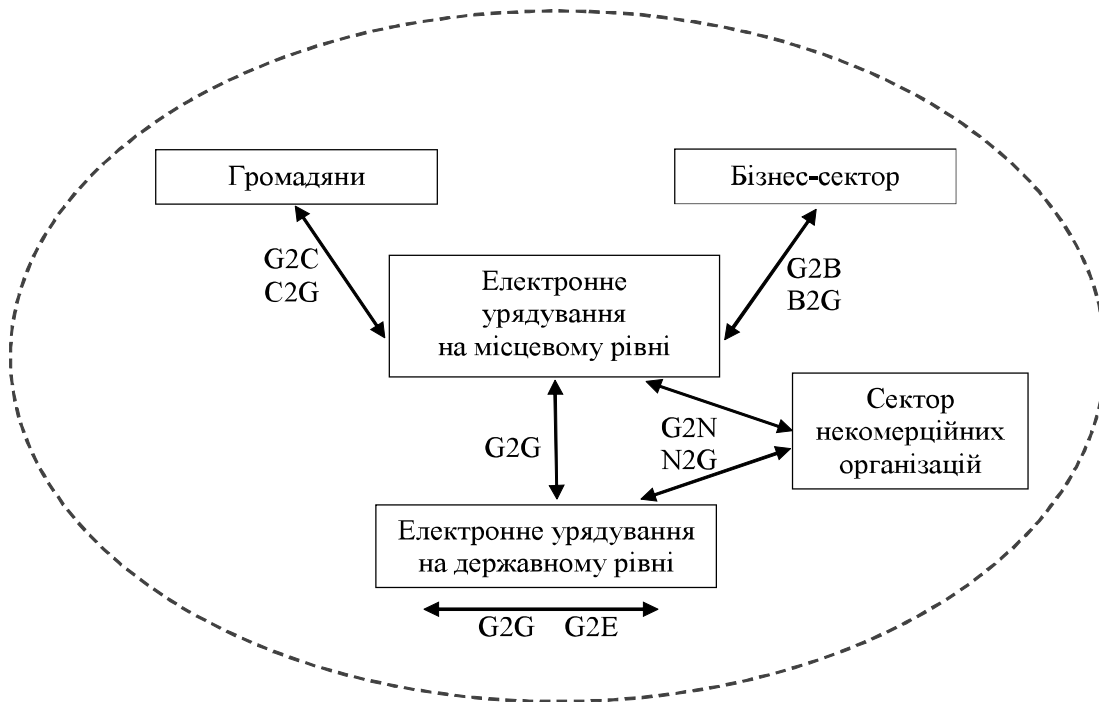

Рис. 1. Рівні та типи взаємодій у системі електронного урядування

Електронна взаємодія органів публічної влади з громадянами, представниками секторів бізнесу та некомерційних організацій здійснюється саме через інформаційні представництва, що покликані реєструвати звернення громадян і організацій та надавати необхідну інформацію для вирішення перед суспільством і конкретними громадянами певних питань.

Функціонування такої системи електронного урядування на місцевому рівні значною мірою залежить від організації інформаційних представництв, можливості взаємодії їх із різними інформаційними структурами суспільства і безпосередньо з конкретними громадянами. Адже від повноти взаємодії всіх суспільних структур, громадян і влади, зрештою, залежить оптимальність прийнятих рішень, а отже, й ефективність їхньої реалізації.

Розглядаючи “електронне урядування” як ідею, науковці звертають увагу на її певну суперечливість [13], що зумовлена наявністю двох протилежних точок зору. Перша з них полягає в тому, що широке застосування комп’ютерних технологій може спричинити зменшення ролі органів влади у процесі прийняття управлінських рішень, бо в цих умовах забезпечується можливість участі у прийнятті управлінських рішень широким верствам населення. Друга, навпаки, засвідчує що впровадження онлайн-технологій може призвести до збільшення ролі органів публічної влади, підвищення результативності їхньої діяльності й відповідного збільшення значущості. Обидві позиції мають право на існування, однак друга є більш реальною, враховуючи наявність у відповідних державних структур функції адміністрування, з одного боку, та переважну пасивність громадян – з іншого. З метою визначення, чи застосовують місцеві органи публічної влади методи електронного урядування, можна використати певні критерії-етапи:

1. Інформування громадян про діяльність місцевих органів публічної влади через інформаційні технології.

2. Організація електронного документообігу в органах влади і місцевого самоврядування.

3. Забезпечення можливості онлайн-звернення громадян до органів публічної влади через Інтернет.

4. Надання адміністративних послуг через мережу [4, с. 125].

До того ж необхідно відрізнити урядування, що обладнане електронним інтерфейсом (уряд on-line), від електронного уряду, бо прозорість структур публічного управління не досягається простим підключенням до мережі Інтернет або створенням інформаційного web-сайту. Онлайн-інтерфейс є обов'язковим елементом електронного уряду, проте далеко не завжди онлайн-уряд буде вважатися електронним. Останній потребує глибшої перебудови традиційних форм функціонування, характеризується прозорістю управління, моніторингом, контролем над виконавчою дисципліною, прийнятими рішеннями тощо. Одним із завдань електронного урядування в умовах демократичного суспільства має виступати забезпечення доступу широких верств населення до інформації про діяльність органів влади, участь громадян у процесі прийняття управлінських рішень [7].

Тож, як будь-яка система, включаючи й електронне урядування, має свої переваги та недоліки, що пов'язані зі специфічними особливостями функціонування. Якщо переваги електронного урядування є цілком наочними і зрозумілими, то недоліки цієї системи в літературі описано мало. До переваг даної системи належать:

- оптимізація механізмів публічного адміністрування за рахунок поступового упровадження функціональних складових електронного урядування G2G, G2B та G2C, підвищення ефективності публічної адміністрації у внутрішній організації своєї діяльності, підвищення якості адміністративних послуг;

- економія матеріальних та часових ресурсів, ефективніше використання бюджетних коштів, скорочення витрат на утримання державного апарату;

- забезпечення умов для розвитку електронної демократії, створення умов для прозорості та відкритості публічної адміністрації, прийняття прозорих рішень (завдяки цьому громадяни мають можливість отримувати достовірну, точну та оперативну інформацію про діяльність органів влади, отже і брати участь у прийнятті ними відповідних рішень) [11];

- зменшення корупції в органах влади.

Недоліки ж походять від слабких місць даної системи [5, с. 36], які за умови гіпотетичного використання у злочинних цілях або банального зловживання службовим становищем з боку зацікавлених осіб можуть заподіяти шкоди інтересам держави або громадян. До подібних недоліків можна віднести:

- слабку захищеність від нового класу соціальних злочинів, що ґрунтуються на використанні сучасних інформаційних технологій (махінації з електронними грошима, комп'ютерне хуліганство та ін.);

- можливість здійснювати електронний контроль за життям, настроями, планами громадян, політичних організацій;

- можливість використання нових інформаційних технологій з політичною метою;

- використання як інформаційної зброї для впливу на психіку та свідомість людей.

Разом з тим електронне урядування не є механічним поєднанням ІКТ з публічним адмініструванням. Ефективне упровадження технологій електронного урядування можливо забезпечити тільки в умовах комплексного реформування на сучасних засадах всієї системи органів публічної влади та органів місцевого самоврядування [6, с. 87]. Тому для реального втілення його в життя необхідні конкретні об'єктивні взаємопов'язані передумови (табл. 2).

Передумови упровадження електронного урядування на місцевому рівні

<i>Передумови</i>	<i>Зміст</i>
Економічні	спроможність місцевих органів публічної влади забезпечити заходи зі створення, упровадження та існування е-урядування як комплексної системи
Організаційні	чітко структурована та організована система органів публічної влади, прозоро визначені функції місцевих органів влади, дієва система стандартизації в системі інформаційних ресурсів, упровадження регламенту мережевої взаємодії урядових структур з метою спільного обслуговування населення та бізнесових структур – реалізація системи “єдине вікно”
Технологічні	наявність розвиненої бази ІКТ, інфраструктури телекомунікаційних систем, створення інтегрованого інформаційно-телекомунікаційного середовища владних структур, їхнього технічного забезпечення та супроводу
Кадрові	наявність системи кадрового забезпечення фахівцями всіх рівнів, спроможних здійснювати інформаційний менеджмент електронного урядування місцевого рівня, галузей та напрямів, запроваджувати та використовувати технології електронного урядування
Правові	створення дієвої нормативно-правової бази, що регламентує застосування ІКТ та електронного урядування на місцевому рівні, закріплює та забезпечує всі інші передумови

Разом з тим електронне урядування тісно пов'язано з таким явищем, як електронна демократія, що віддзеркалює можливість кожного брати участь у формуванні та реалізації державної політики, прийнятті рішень органами влади, використовуючи при цьому інформаційні технології для двостороннього інтерактивного зв'язку між державою (органами влади) та громадянами.

Суть електронної демократії зводиться до використання інформаційних технологій з метою посилення демократичних процесів в умовах існування представницької демократії. Мета електронної демократії полягає у створенні фундаменту для участі громадськості у прийнятті державних рішень, здійснення впливу на творення державної політики, посилення прозорості та підзвітності органів влади громадянам. Електронна демократія – це і електронні вибори як елемент представницької демократії. Тобто електронне урядування не може існувати без електронної демократії, і навпаки. Умовою для цих явищ є існування демократичного суспільства та правової держави.

Упровадження електронного уряду на місцевому рівні здійснюється на базі певних принципів:

- прозорості й підзвітності (робота місцевих органів влади є публічною, кожен громадян має право отримати потрібну йому інформацію про їхню роботу, суспільство здійснює жорсткий контроль за діяльністю влади, влада регулярно надає громадськості звіти та іншу необхідну інформацію);

- системної організації інформаційно-технологічного середовища (інформаційно-технологічне середовище повинне забезпечити всі процеси зберігання, оброблення, захисту і подання достовірної, повної та вчасної інформації, а також сумісність програмно-технічних засобів);

- орієнтації на громадян (громадяни є не тільки споживачами його послуг, а й тими, хто формує публічну владу, визначає політику і напрям розвитку місцевої громади);

– ефективності (ефективність електронного урядування на місцевому рівні повинна проявлятися у здатності швидко і з найменшими витратами обслужити найбільшу кількість громадян, забезпечуючи при цьому найвищу якість послуг);

– керівництва та координації процесів інформатизації (керівництво розробленням та упровадженням процесів інформатизації повинне виконуватися з єдиного центру, що забезпечує формування необхідних програм та проектів інформатизації міста, координує розроблення, забезпечує концентрацію фінансових ресурсів та їхнє ефективне використання);

– зручності та простоти використання (усі електронні програми мають на меті полегшити громадянам користування системою, збільшивши швидкість обслуговування запитів і скоротивши термін очікування);

– безпеки (електронні додатки повинні повністю відповідати загальній архітектурі систем безпеки, ідентифікації електронних платежів, а також загальному дизайну користувацького інтерфейсу системи);

– масштабності рішень (електронні додатки повинні забезпечувати взаємодію між різними структурами і органами, що складають систему, і повну взаємну сумісність).

Ця система принципів має бути обов'язково доповнена принципом першої особи, згідно з яким отримання позитивних результатів у розв'язанні будь-якої проблеми можливе тільки за умови, що перша особа (особа, яка приймає рішення) особисто опікується цією проблемою, справляє свій владний вплив на інших суб'єктів [12]. На місцевому рівні це означає, що успішність процесів упровадження електронного урядування в місті залежить від зацікавленості та дієвого керівництва голови місцевої громади.

Електронне урядування на місцевому рівні – це форма організації публічного управління, за якого відбувається активна взаємодія місцевих органів влади між собою, з суспільством, людиною та громадянином, бізнесом, некомерційними організаціями за допомогою інформаційно-комунікативних технологій.

Упроваджуючи електронне урядування на місцевому рівні, необхідно враховувати переваги для ключових суб'єктів цих відносин – громадян, суб'єктів секторів бізнесу й некомерційних організацій та публічних органів влади. Усі вони повинні взаємодіяти між собою, а модель електронного урядування повинно бути спрямовано на досягнення й задоволення інтересів кожного з них. Зокрема, такими перевагами є:

– для громадян – мати доступ до публічної інформації та отримувати адміністративні послуги через мережу, брати участь у формуванні й реалізації публічної політики;

– для бізнесу та некомерційних організацій – через мережу мати спрощений доступ до місцевих органів публічної влади та співпрацювати з ними;

– для місцевих органів публічної влади – підвищити оперативність, ефективність своєї діяльності, якість надання адміністративних послуг та залучити громадян до вирішення питань місцевого значення.

Для реалізації системи електронного урядування на місцевому рівні необхідні конкретні об'єктивні взаємопов'язані передумови (економічні, організаційні, технологічні, кадрові та правові), які забезпечуються в межах єдиної дієвої публічної політики. Разом з тим, щоб упровадження електронного урядування на місцевому рівні стало успішним, необхідне дотримання таких базових принципів: прозорості й підзвітності, системної організації інформаційно-технологічного середовища, орієнтації на громадян, ефективності, керівництва та координації процесів інформатизації, зручності і простоти використання, безпеки, масштабності рішень, а також принципу першої особи.

Враховуючи вищевикладене, подальші дослідження в цьому напрямі будуть стосуватися аналізу проблем та перспектив упровадження системи електронного урядування на місцевому рівні в Україні.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2010 р. № 2250-р. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2250-2010-%D1%80> .
2. Бонэм М. Потенциал “электронного правительства” / М. Бонэм, Д. Сейферт // Государственное управление : [электрон. вестн.]. – 2003. – № 2. – Режим доступу : <http://www.e-journal.spa.msu.ru/images/File/2003/bonham.pdf> .
3. Голобуцький О. П. Електронний уряд / О. П. Голобуцький, О. Б. Шевчук. – К. : Атлант UMS, 2002. – 173 с.
4. Демкова М. Електронне урядування – запорука прозорості та ефективності влади / М. Демкова // Юрид. журн. – 2007. – № 3 (57). – С. 124–126.
5. Дубов Д. В. Інформаційна безпека в умовах впровадження електронного урядування / Д. В. Дубов // Вісник Книжкової палати. – 2006. – № 7. – С. 34–38.
6. Електронне урядування : підручник / [авт. кол. : В. П. Горбулін, Н. В. Грицяк, А. І. Семенченко, О. В. Карпенко та ін.] ; за заг. ред. проф. Ю. В. Ковбасюка ; [наук. ред. проф. Н. В. Грицяк, проф. А. І. Семенченка]. – К. : НАДУ, 2014. – 352 с.
7. Єганов В. В. Проблеми та перспективи впровадження системи електронного урядування в Україні / В. В. Єганов. – Режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2012-2/doc/1/05.pdf> .
8. Клименко І. В. Технології електронного урядування : навч. посіб. / І. В. Клименко, К. О. Линьов. – К. : Вид-во ДУС, 2006. – 225 с.
9. Клімушин П. С. Інформаційні системи та технології в економіці : навч. посіб. / П. С. Клімушин, О. В. Орлов, А. О. Серенюк. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2009. – 292 с.
10. О развитии электронного правительства в Российской Федерации и готовности федеральных органов исполнительной власти к переходу на оказание государственных услуг населению с использованием интернета. – Режим доступу : <http://www.ifar.ru/library/book422.pdf> .
11. Погребняк І. Є. Електронний уряд (e-government) і електронне урядування (e-governance): поняття та принципи функціонування. – Режим доступу : <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2014/10/Pogrebnyak7.pdf> .
12. Семенченко А. І. Теоретико-методологічні засади інституалізації державного управління у сфері електронного урядування / А. І. Семенченко, А. В. Журавльов. – Режим доступу : <http://www.academy.gov.ua/ej/ej14/txts/Semenchenko.pdf> .
13. Шверда В. А. Електронне урядування як спосіб підвищення ефективності системи державного управління / В. А. Шверда // Менеджмент за умов трансформаційних інновацій: виклики, реформи, досягнення : матеріали міжнар. наук. конф., м. Суми, 10–12 трав. 2007 р. – Суми : СОІППО, 2007. – Ч. 2. – С. 168.
14. Юлдашев О. Електронне урядування: проблеми та перспективи / О. Юлдашев // Персонал. – К. : МАУП, 2007. – № 10. – С. 42–46.
15. Zhiyuan Fang. Электронное правительство в цифровом веке. Концепция, практика и развитие : [международ. журн. о компьютерах, Интернет и менеджменте]. – 2002. – № 2, т. 10. – С. 1–22. – Режим доступу : <http://www.journal.au.edu/ijcim/2002/may02/article1.pdf> .

Надійшла до редколегії 16.05.2016 р.

УДК 35:347.214.2-047.32(477)

ПУБЛІЧНА СКЛАДОВА ЮРИДИЧНИХ МЕХАНІЗМІВ ВИНИКНЕННЯ, ПЕРЕХОДУ ТА ПРИПИЦЕННЯ РЕЧОВИХ ПРАВ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО

Летнева О. С.,

*аспірант кафедри політології та філософії ХарПІ НАДУ,
м. Харків*

Статтю присвячено дослідженню публічної складової юридичних механізмів виникнення та припинення речових прав на нерухоме майно. Розглянуто зв'язок речових прав на нерухоме майно з публічним інтересом.

Ключові слова: нерухоме майно, власність, право власності, речові права, державна реєстрація.